

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET
Zagreb, Getaldićeva 2



4574*011-01/25-01/05*1*251-80

KLASA: 011-01/25-01/05
URBROJ: 251-80-27-25-1
Zagreb, 14. srpnja 2025.

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U ZAGREBU GRAFIČKOGA FAKULTETA

Zagreb, srpanj 2025. godine

Na temelju članka 24., stavka 2. Statuta Grafičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (pročišćeni tekst od 1. srpnja 2024. godine), članka 55. stavka 2. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine broj 119/22), Fakultetsko vijeće Sveučilišta u Zagrebu Grafičkoga fakulteta je na 9. redovitoj sjednici u akademskoj godini 2024./2025., održanoj 14. srpnja 2025. godine, donijelo

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U ZAGREBU GRAFIČKOGA FAKULTETA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu Grafičkoga fakulteta (dalje u tekstu: Etički kodeks) utvrđuje temeljna etička načela, vrijednosti i pravila ponašanja kojih se trebaju pridržavati svi članovi fakultetske zajednice. Njegova svrha je osigurati etično, profesionalno, odgovorno i pravedno postupanje u nastavnom, znanstveno-istraživačkom i stručnom radu te u međuljudskim odnosima.

(2) Pojmovi koji se koriste u Etičkom kodeksu koji imaju rodni značaj, bez obzira koriste li se u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način oba spola.

Članak 2.

(1) Etički kodeks se primjenjuje na sve nastavnike, suradnike, istraživače, administrativno i tehničko osoblje, studente, vanjske suradnike te druge osobe koje sudjeluju u radu fakulteta i čine fakultetsku zajednicu.

Članak 3.

(1) Mišljenja dana u okviru postupaka propisanih Etičkim kodeksom imaju savjetodavni karakter i izražavaju tumačenje etičkih načela i pravila sadržanih u ovom Etičkom kodeksu. Njihova je svrha poticanje i promicanje etičnog ponašanja u okviru fakultetske zajednice. Takva mišljenja nisu pravno obvezujuća za druga tijela niti predstavljaju upravni akt.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 4.

(1) Etički kodeks se temelji na vrijednostima poštovanja, jednakosti, akademske slobode, odgovornosti, profesionalnosti, transparentnosti i istraživačkog integriteta.

Zaštita dostojanstva

Članak 5.

(1) Svaki član fakultetske zajednice ima pravo na dostojanstvo i poštovanje, te je dužan isto jamčiti i drugima.

Zabrana diskriminacije

Članak 6.

(1) Svaki član fakultetske zajednice ima pravo na ravnopravan pristup svim oblicima sudjelovanja u akademskom, znanstvenom, stručnom i društvenom životu fakulteta, neovisno

o rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom nasljeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

(2) Članovi fakultetske zajednice obvezni su svojim ponašanjem, djelovanjem i odlukama aktivno pridonositi stvaranju okruženja koje omogućuje ostvarivanje jednakih mogućnosti za sve, te sprječavati i suzbijati sve oblike diskriminacije, nejednakosti i isključivanja.

Zaštita akademskih sloboda

Članak 7.

(1) Akademska sloboda priznaje se kao temeljna vrijednost u znanstvenom, nastavnom i stručnom radu članova fakultetske zajednice. To uključuje slobodu istraživanja, poučavanja, izražavanja mišljenja te javnog iznošenja rezultata svojeg rada.

(2) Fakultet jamči slobodu govora, mišljenja i publiciranja znanstvenih i stručnih rezultata, uz poštovanje znanstvenih, etičkih i profesionalnih standarda.

(3) Neutemeljeno ograničavanje ili zadiranje u slobodu znanstvenog, nastavnog i stručnog rada nije dopušteno. Svaki pokušaj takvog zadiranja smatra se povredom etičkih načela.

(4) Uprava fakulteta, Fakultetsko vijeće i radna tijela djeluju neovisno u okviru svojih zakonom i statutom utvrđenih ovlasti, uz obvezu promicanja akademskih sloboda.

Odgovornost

Članak 8.

(1) Članovi fakultetske zajednice obvezni su djelovati savjesno, odgovorno i u skladu s važećim pravilima i etičkim načelima, kako u odnosu prema kolegama i studentima, tako i prema široj društvenoj zajednici.

(2) Nastavno osoblje i vanjski suradnici odgovorni su za uredno, stručno i etično izvršavanje svojih znanstvenih, nastavnih i stručnih radnih zadataka.

(3) Nenastavno osoblje obvezno je profesionalno, točno i odgovorno obavljati svoje radne zadatke.

(4) Studenti su dužni odgovorno pristupiti ispunjavanju svojih akademskih obveza, poštovati pravila ponašanja i surađivati s članovima akademske zajednice u duhu uzajamnog poštovanja.

Profesionalnost

Članak 9.

(1) Nastavno osoblje, kao i vanjski suradnici, obvezni su u svom radu dosljedno primjenjivati pravila struke, koristiti suvremene znanstveno-nastavne metode i pridržavati se visokih profesionalnih standarda.

(2) Članovi fakultetske zajednice dužni su njegovati međuljudske odnose utemeljene na uzajamnom poštovanju, otvorenoj komunikaciji, uvažavanju različitosti, toleranciji i kulturi dijaloga, kako bi se osiguralo pozitivno i poticajano akademsko okruženje.

Transparentnost
Članak 10.

- (1) U svim upravljačkim, znanstvenim, nastavnim, stručnim i administrativnim aktivnostima članovi fakultetske zajednice dužni su postupati transparentno, otvoreno i u skladu s načelima odgovornog upravljanja.
- (2) Fakultet osigurava pravovremenu dostupnost informacija o pravima, obvezama, statusu i odgovornostima svih dionika, te pruža jasna obrazloženja kad god je to potrebno.
- (3) Svaki član fakultetske zajednice ima pravo podnijeti pritužbu ili prijedlog, na koji mora dobiti odgovor u razumnom roku, uz poštivanje načela nepristranosti i pravičnosti.

Zaštita sudionika u istraživanjima
Članak 11.

- (1) Poštivanje istraživačkog integriteta zahtijeva odgovorno i etično postupanje prema svim osobama uključenima u znanstvena, stručna i umjetnička istraživanja.
- (2) Sudjelovanje ljudi u istraživanju mora se temeljiti na načelu svjesnog i informiranog pristanka. Sudionici moraju biti pravodobno i jasno obaviješteni o svim relevantnim aspektima istraživanja, uključujući njegovu svrhu, metode, potencijalne rizike i prava sudionika, uključujući pravo na povlačenje.
- (3) Istraživači su dužni štiti privatnost i dostojanstvo sudionika, postupati u skladu s važećim zakonskim propisima i profesionalnim etičkim standardima, te osigurati da njihovo sudjelovanje ne uzrokuje nikakvu štetu.
- (4) Uključivanje u istraživanje djece i maloljetnika, dopušteno je uz odobrenje nadležnog etičkog tijela i uz pribavljeni pristanak zakonskog skrbnika, a kad je moguće, i djeteta.
- (5) Uvijek kada je to propisano ili opravdano, provedbu istraživanja mora prethodno odobriti nadležno etičko povjerenstvo.

III. ETIČKA PRAVILA

Odnos prema studentima
Članak 12.

- (1) Nastavnici su dužni poučavati stručno, objektivno i odgovorno, poštujući pedagoške standarde.
- (2) Nastavno osoblje dužno je odnositi se prema studentima s poštovanjem, strpljenjem i pravednošću, bez bilo kakvog oblika diskriminacije, zlostavljanja, uznemiravanja ili omalovažavanja. U svim oblicima interakcije sa studentima, što uključuje komunikaciju, vrednovanje rada i akademsko savjetovanje, mora se primjenjivati načelo jednakog tretmana i akademske podrške.

Istraživački integritet

Članak 13.

(1) U znanstvenom, stručnom i umjetničkom radu zabranjeno je svako neetično ponašanje, uključujući plagiranje, krivotvorenje, izmišljanje ili tendenciozno tumačenje podataka i rezultata istraživanja.

(2) Istraživanja moraju biti utemeljena na načelima znanstvene čestitosti i profesionalne odgovornosti. Obveza je istraživača poštivanje metodoloških standarda struke, vođenje računa o točnosti i pouzdanosti rezultata te izbjegavanje svaku manipulaciju ili prikrivanje podataka.

Intelektualno vlasništvo i autorska prava

Članak 14.

(1) Svi članovi fakultetske zajednice dužni su poštivati intelektualno vlasništvo i autorska prava. Prisvajanje tuđih ideja, podataka, tekstova, dizajna ili drugih rezultata rada bez odgovarajućeg navođenja autora predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Komunikacija i međuljudski odnosi

Članak 15.

(1) Članovi fakultetske zajednice obvezni su njegovati profesionalnu, kulturnu i nenasilnu komunikaciju u svim oblicima rada i međusobne suradnje. Neprihvatljivo je svako ponašanje koje vrijeđa dostojanstvo druge osobe - verbalno ili pisano vrijeđanje, ismijavanje, omalovažavanje, prijetnje ili neprimjereni komentari, bilo u fizičkom prostoru Fakulteta ili u digitalnom okruženju.

Sukob interesa

Članak 16.

(1) Članovi fakultetske zajednice dužni su izbjegavati sukobe interesa te postupati objektivno, nepristrano i transparentno.

Korištenje fakultetskih resursa

Članak 17.

(1) Fakultetski prostori, oprema, materijali i informacijski sustavi namijenjeni su za potrebe obrazovanja, istraživanja i stručnog rada. Svi članovi fakultetske zajednice obvezni su koristiti resurse savjesno, ekonomično i u skladu s važećim pravilnicima i pravilima o korištenju resursa.

IV. NADLEŽNOST I POSTUPAK PRED ETIČKIM POVJERENSTVOM*Etičko povjerenstvo*

Članak 18.

(1) Etičko povjerenstvo razmatra pritužbe, daje mišljenja i preporuke, promiče etička načela te surađuje s Etičkim savjetom Sveučilišta.

(2) Etičko povjerenstvo imenuje dekan uz suglasnost Fakultetskog vijeća, na mandat od četiri godine.

(3) Povjerenstvo se sastoji od pet članova, pri čemu se za svakog člana imenuje najmanje jedan zamjenik.

(4) Predsjednika povjerenstva imenuje dekan iz redova nastavnika koji su članovi povjerenstva.

(5) Rad i djelovanje povjerenstva može se dodatno urediti poslovnikom koji donosi Fakultetsko vijeće.

Načela postupanja
Članak 19.

(1) Etičko povjerenstvo u svom radu postupi nepristrano, savjesno i povjerljivo, vodeći računa o zaštiti dostojanstva svih uključenih osoba.

(2) Svaki član fakultetske zajednice ima pravo na ravnopravan pristup postupku, pravo na iznošenje svojih stajališta i primanje obrazloženog odgovora.

(3) Postupak se vodi bez nepotrebnog odgađanja, u razumnom roku i uz poštovanje načela pravičnosti.

Sukob interesa i izuzeće
Članak 20.

(1) Član Etičkog povjerenstva ne smije sudjelovati u postupku ako postoji sukob interesa, osobna uključenost ili druge okolnosti koje bi mogle utjecati na njegovu nepristranost.

(2) Član povjerenstva dužan je sam zatražiti izuzeće, a izuzeće može zatražiti i stranka u postupku. O zahtjevu odlučuje predsjednik povjerenstva, a ako se zahtjev odnosi na predsjednika, odluku donosi njegov zamjenik.

(3) U slučaju izuzeća, člana povjerenstva zamjenjuje njegov zamjenik.

Postupak prijave i odlučivanja
Članak 21.

(1) Postupak može pokrenuti svaki član fakultetske zajednice.

(2) Povjerenstvo postupi povjerljivo, objektivno i u razumnom roku, a zaključci imaju moralnu, a ne pravnu snagu.

Sadržaj prijave
Članak 22.

(1) Prijava treba sadržavati:

- ime i prezime podnositelja prijave te kontakt podatke,
- jasnu identifikaciju osobe ili osoba na koje se prijava odnosi,
- opis činjeničnog stanja, vrijeme, mjesto i način navodne povrede,
- naznaku povrede Etičkog kodeksa, ako je poznata,
- dokumentaciju i druge materijalne dokaze, ako postoje.

(2) Prijava može, ali ne mora, sadržavati prijedlog svjedoka ili drugih osoba koje mogu doprinijeti razjašnjenju okolnosti slučaja.

(3) Anonimne prijave mogu se razmatrati ako sadrže dovoljno konkretnih i provjerljivih podataka.

Postupak po zaprimljenoj prijavi
Članak 23.

(1) Po zaprimanju prijave o mogućoj povredi Etičkog kodeksa, Etičko povjerenstvo ocjenjuje formalnu prihvatljivost prijave, odnosno nadležnost i dostatnost informacija za pokretanje postupka.

(2) Ako prijava ne sadrži dovoljno podataka, povjerenstvo može zatražiti dodatna pojašnjenja ili dokumentaciju od podnositelja prijave.

(3) Ako je prijava prihvatljiva, povjerenstvo upućuje obavijest osobi na koju se prijava odnosi, omogućujući joj očitovanje u pisanom obliku u primjerenom roku, koji ne smije biti kraći od osam dana.

(4) Povjerenstvo može, prema potrebi, provoditi razgovore s uključenim osobama, zatražiti očitovanja svjedoka ili relevantne dokumente te provesti uvid u dostupne materijale kako bi se utvrdilo činjenično stanje.

(5) Po provedenom postupku, povjerenstvo zaključuje:

- da nema dovoljno osnove za utvrđivanje povrede i obustavlja postupak, ili
- da je došlo do povrede Etičkog kodeksa te daje obrazloženo mišljenje i preporuku za daljnje postupanje.

(6) Etičko povjerenstvo donosi mišljenje konsenzusom, a ako to nije moguće, većinom glasova svih prisutnih članova. U slučaju izjednačenih glasova, odlučuje glas predsjednika.

(7) Mišljenje i preporuka povjerenstva dostavljaju se dekanu, a po potrebi i drugim relevantnim tijelima fakulteta ili Sveučilišta.

(8) Povjerenstvo je dužno započeti razmatranje prihvatljive prijave u roku od 15 dana od njezina zaprimanja te donijeti mišljenje u roku od 30 dana, osim ako složenost slučaja opravdava dulje trajanje, o čemu se podnositelj i druge uključene strane pravodobno obavještavaju.

Zaštita prijavitelja
Članak 24.

(1) Nitko ne smije biti doveden u nepovoljan položaj zbog podnošenja pritužbe ili prijave Etičkom povjerenstvu u dobroj vjeri.

(2) Fakultet osigurava zaštitu prijavitelja od odmazde, zastrašivanja ili bilo kojeg oblika nepovoljnog postupanja.

(3) Pritužbe koje su podnesene u zloj vjeri, s namjerom diskreditacije ili nanošenja štete, također predstavljaju povredu Etičkog kodeksa i mogu biti predmet postupka.

Anonimne prijave

Članak 25.

- (1) Etičko povjerenstvo može razmatrati i anonimne prijave ako sadržavaju dovoljno konkretnih informacija za pokretanje postupka.
- (2) Povjerenstvo će analizirati osnovanost navoda i ako utvrdi vjerojatnost povrede Etičkog kodeksa, obavijestiti dekana radi daljnjeg postupanja.
- (3) Odluke povjerenstva temeljene na anonimnim prijavama ne smiju sadržavati osobne podatke, već samo opis ponašanja i ocjenu njegove etičnosti.

Rok za pokretanje postupka

Članak 26.

- (1) Postupak zbog povrede Etičkog kodeksa se može pokrenuti najkasnije u roku od dvije godine od dana nastanka navodne povrede, osim ako zakon ili Etički kodeks Sveučilišta ne propisuju drugačiji rok.
- (2) Rok teče od dana prijave.

Sudionici u postupku i njihove uloge

Članak 27.

- (1) U postupku sudjeluju:

- Etičko povjerenstvo,
- dekan ili ovlaštena osoba, te
- osoba protiv koje je postupak pokrenut.

- (2) U slučaju spora, a u skladu s Etičkim kodeksom Sveučilišta, u pojedinim slučajevima može sudjelovati i Etički savjet Sveučilišta.

Provjera činjeničnog stanja

Članak 28.

- (1) Etičko povjerenstvo dužno je aktivno provjeriti činjenice iz prijave kako bi utvrdilo osnovanost navoda, analizirajući sve relevantne dokaze i očitovanja strana.

Zahtjev za mišljenje o etičkim pitanjima

Članak 29.

- (1) Zaposlenici i studenti se imaju pravo obratiti Etičkom povjerenstvu sa zahtjevom za mišljenjem o etičkim pitanjima koja se odnose na znanstveni, nastavni, umjetnički ili stručni rad.
- (2) Zahtjev se može odnositi na etičke dvojbe, postupanje u konkretnim profesionalnim situacijama, planirane aktivnosti koje uključuju ljude kao sudionike istraživanja, objavu podataka ili druge akademske i profesionalne dileme.
- (3) Zahtjev mora biti podnesen u pisanom obliku i sadržavati dovoljno informacija za razumijevanje okolnosti i naravi pitanja.

(4) Etičko povjerenstvo razmatra zahtjev te, po potrebi, može tražiti dodatna pojašnjenja ili dokumentaciju. Mišljenje se donosi u pisanom obliku i dostavlja podnositelju zahtjeva.

(5) Mišljenje Etičkog povjerenstva ima savjetodavnu snagu, no može poslužiti kao temelj za postupanje pojedinca, fakultetskog tijela ili drugih nadležnih institucija.

(6) Povjerenstvo može odbiti razmatranje zahtjeva ako ocijeni da se radi o očito neutemeljenom, hipotetskom ili neetičkom iskorištavanju mehanizma savjetovanja.

Postupak po zahtjevu za mišljenje

Članak 30.

(1) Po zaprimanju zahtjeva za mišljenje o etičkom pitanju, Etičko povjerenstvo ocjenjuje je li zahtjev jasno formuliran i sadrži li dovoljno podataka za razmatranje.

(2) Ako zahtjev nije potpun ili jasan, povjerenstvo može zatražiti dodatna pojašnjenja od podnositelja.

(3) Povjerenstvo razmatra zahtjev, analizirajući sve relevantne okolnosti, moguće etičke dileme i odredbe Etičkog kodeksa te drugih primjenjivih akata.

(4) Ako je potrebno, povjerenstvo može konzultirati stručnjake iz određenih područja, nadležna tijela fakulteta ili Sveučilišta, ili prethodna mišljenja iz sličnih situacija.

(5) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, konsenzusom, a ako to nije moguće, većinom glasova svih prisutnih članova. U slučaju jednakog broja glasova, odlučuje glas predsjednika.

(6) Mišljenje se dostavlja podnositelju zahtjeva najkasnije u roku od 30 dana od zaprimanja potpunog zahtjeva, osim ako složenost pitanja zahtijeva dulje razmatranje, o čemu se podnositelj obavještava.

(7) Povjerenstvo može, uz suglasnost podnositelja, anonimizirano mišljenje koristiti u edukativne i savjetodavne svrhe unutar fakulteta.

Postupanje s povjerljivim informacijama

Članak 31.

(1) Svi članovi povjerenstva i drugi sudionici postupka dužni su čuvati povjerljivost informacija i podataka o prijavama i osobama uključenim u postupak.

(2) Povjerljivost se primjenjuje i nakon završetka postupka, osim kad otvorena objava rezultira obvezom primjene javnog interesa.

Rješavanje žalbi i drugostupanjski postupak

Članak 32.

(1) Protiv odluke Etičkog povjerenstva moguće je podnijeti žalbu Etičkom savjetu Sveučilišta u Zagrebu u roku od 15 dana od primitka odluke.

Izvješćivanje
Članak 33.

(1) Etičko povjerenstvo jednom godišnje podnosi Fakultetskom vijeću izvješće o svome radu, uključujući broj zaprimljenih i obrađenih predmeta, opise povreda (bez osobnih podataka) i preporuke za unapređenje etičkog djelovanja.

(2) Izvješće mora biti izrađeno na način koji ne narušava privatnost i dostojanstvo uključenih osoba.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Djelovanje u duhu Etičkog kodeksa
Članak 34.

(1) Svi članovi fakultetske zajednice pozvani su promicati vrijednosti, načela i ciljeve ovog Etičkog kodeksa, ne samo kroz formalno pridržavanje njegovih odredbi, nego i kroz svakodnevno djelovanje koje pridonosi akademskom integritetu, uzajamnom poštovanju i profesionalnom ozračju.

Dopunska primjena sveučilišnih i pravnih akata
Članak 35.

(1) Postupak pred Etičkim povjerenstvom može se pokrenuti i za povrede nastale prije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa ako je riječ o povredama propisanim Etičkim kodeksom Sveučilišta u Zagrebu koje su nastale u razdoblju od dvije godine prije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa, a za koje prethodno nije proveden postupak.

(2) U slučajevima i situacijama koji nisu izričito uređeni ovim Kodeksom, primjenjuju se načela i pravila iz važećeg Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, kao i odgovarajući zakonski propisi, Statut Sveučilišta, statut i pravilnici Grafičkog fakulteta te drugi važeći akti i etički standardi.

Članak 36.

(1) Etički kodeks se može mijenjati i dopunjavati na način i postupkom kojim je donesen.

Članak 37.

(1) Etički kodeks stupa na snagu 8. (osmoga) dana od dana donošenja i objavljivanja na mrežnoj stranici Fakulteta.

Dekan
prof. dr. sc. Klaudio Pap

Etički kodeks je donesen i objavljen na mrežnoj stranici Fakulteta 14. srpnja 2025., a stupa na snagu 22. srpnja 2025.

Tajnica Fakulteta
Jaka Mustapić, dipl. iur.